

SESSION GUIDES

Alternative Learning System- Accreditation and Equivalency (ALS-A&E)

Secondary: Critical Thinking

Pag-uuri Ng Mga Halaman

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Save the Children®

ASCEND-Mindanao
Assistance for the Comprehensive Educational Development of Mindanao

March 2006

Jointly developed by the DepED BALS and the Save the Children Federation under the ASCEND-Mindanao, a program made possible with the generous support of the American People through the USAID.

**Pag-uuri ng Halaman
Session Guide Blg. 1**

I. MGA LAYUNIN

1. Nailalarawan ang layunin ng pag-uuri ng mga halaman
2. Nauuri ang mga halaman ayon sa kanilang tirahan
3. Nauuri ang mga halaman ayon sa kanilang tangkay
4. Nauuri ang mga halaman ayon sa kanilang laki at patutunguhan ng paglaki
5. Nakapagpapasya nang wasto upang malutas ang suliranin

II. PAKSA

A. Aralin 1 : Payak na Pag-uuri ng Halaman, p. 5-15

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Kasanayang Magpasya

B. Kagamitan: Larawan ng mga halaman o tunay na halaman

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

Pagganyak

Ganyakin ang mga mag-aaral na lumabas at magmasid sa mga halamang nakikita sa paligid. Gamit ang isang talaan, isulat ang pangalan ng mga halaman at ang mga bagay-bagay na napuna tungkol sa halaman.

Pangalan ng Halaman	Pagmamasid

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Gumawa ng tatlong pangkat at halinhinan silang pupunta sa “learning stations” na nakapaskil. Isusulat nila ang mga pangalan ng mga halaman na nasa larawan ayon sa tirahan nito.

<u>TERESTIAL</u>

<u>TUBIGAN</u>

<u>ERYAL</u>

2. Pagtatalakayan

- Pag-usapan ang nayaring gawain.
- Ihambing ang mga sagot nila sa mga datos na makikita sa pahina 8-15 ng modyul.
- Itanong sa mga mag-aaral kung bukod sa uri ng tirahan, sa papaano pang paraan puwedeng iuri ang mga halaman at bakit kailangang malaman ang uri ng mga ito?

3. Paglalahat

- Ipakita ulit ang mga larawan ng iba't ibang uri ng halaman.
- Ipapangkat ang mga ito ayon sa tirahan at tangkay. Magpabuo ng isang paglalahat ayon sa ginawang pagpapangkat.
- Itanong:

1. Ano ang mga uri ng halaman ayon sa

- tahanan
- tangkay

4. Pagpapahalaga

- Pagkatapos malaman ng mga mag-aaral ang pag-uuri ng mga halaman, itanong kung paano nila mas mapapangalagaan ang kanilang mga halaman. Bigyang-diin na mas magiging malusog ang halaman kung angkop sa uri nila ang tirahan nila.

5. Paglalapat

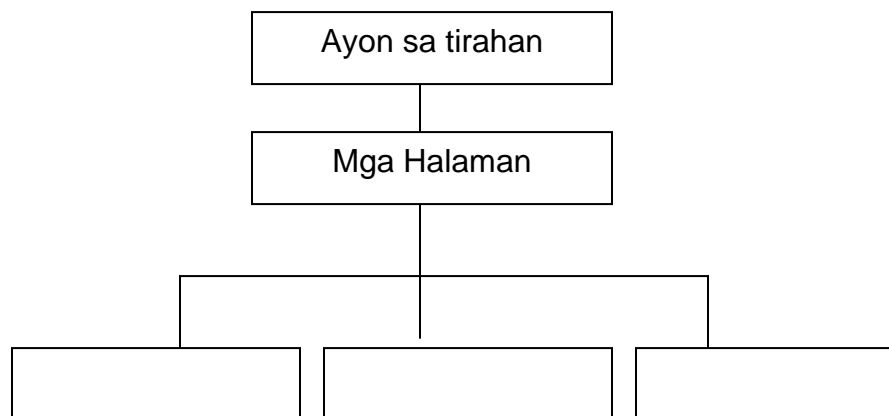
- Gamit ang tsart sa ibaba, ipasulat sa mga mag-aaral ang mga mahahalagang impormasyong natutuhan nila sa araling ito at kung ano pa ang gusto nilang malaman.

Anu-ano ang mahahalagang impormasyon ang aking nalaman sa araling ito ?	Ano pa ang gusto kong malaman?

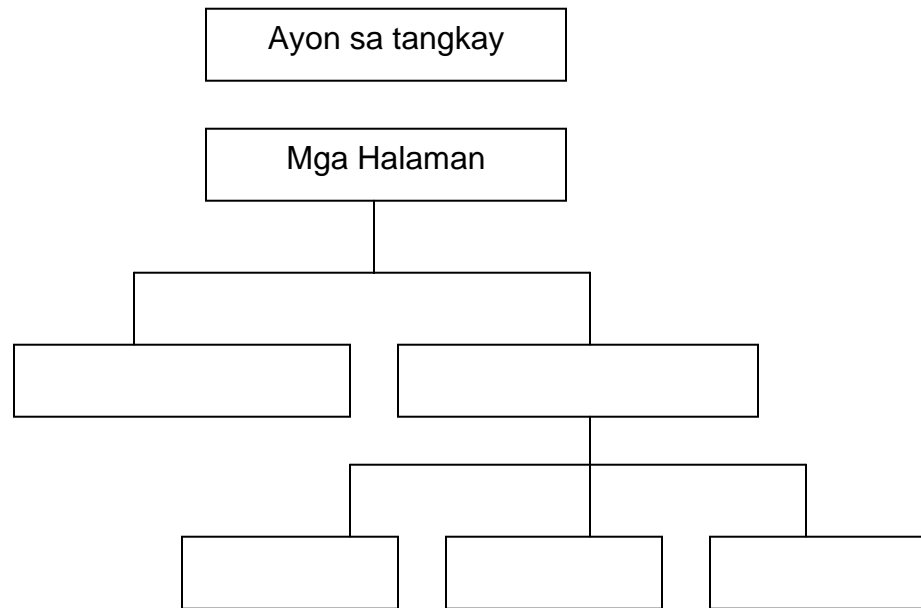
IV. PAGTATAYA

- Punan ang mga kahon ng mga datos na kailangan. Ibigay ang uri ng mga halaman ayon sa tirahan at tangkay.

a.)

b)

V. KARAGDAGANG GAWAIN

- Magpadala ng bulaklak na gumamela na gagamitin sa susunod na sesyon.

**Pag-uuri ng Halaman
Session Guide Blg. 2**

I. MGA LAYUNIN

1. Nakikilala ang mga katangian ng di-namumulaklak at namumulaklak na halaman
2. Nauuri ang mga halaman na di-namumulaklak at namumulaklak
3. Nakapagpapasya nang wasto upang malutas ang suliranin

II. PAKSA

- A. Aralin 2:Mga Pinakamalaking Uri sa Kaharian ng Halaman, p. 16-25

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Kasanayang Magpasya

- B. Kagamitan : Bulaklak ng gumamela

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

1. Balik –Aral

Ipabigay ang mga kaurian ng halaman na unang napag-aralan. Magpabigay din ng mga halimbawa ng halaman sa bawat uri nito.

2. Pagganyak

Gumawa ng isang larong pahulaan. Huhulaan ng mga mag-aaral ang tamang sagot base sa deskripsyong ibibigay ng guro.

- a. Pwede akong ornamental, pwede ring ensalada
Pangalan ko ay matigas pag malumanay na binigkas

Sagot: pako

- b. Hugis ko ay pabilog, kung minsan parang payong
kutis ko'y makinis, malambot kung salatin
Pagkatapos ng kidlat, sa dayami parang nakapatong
Buo kung ako ay isahog, pwede ring gayatin

Sagot: Kabute

- c. Bulaklak ko ay kay ganda
May puti, may dilaw, may pula
Sa nililiyag ako ay iniaalay
Tanda na gusto makapiling sa buhay

Sagot: Rosas

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

Gamit ang larong Lap – clap - click

- Ipapatong ng mga mag-aaral ang dalawang kamay sa hita at sasabihing “LAP”.
- Pagdadaupin ang mga palad at sasabihing “CLAP”.
- Patutunugin ang hinlalaki at hinlalato at sasabihing “CLICK”.

Sa “click” lamang dapat ibigay ang sagot kung namumulaklak ba o di-namumulaklak ang mga halamang ipinakikita ng guro.

Pag-usapan ang laro. Anu-ano ang mga halamang namumulaklak at di-namumulaklak?

Magpagawa ng isang talahanayan para sa mga halamang namumulaklak at di-namumulaklak at ang mga katangian ng bawat isa.

2. Pagtatalakayan

Ihambing ang talahanayang ginawa sa mga impormasyong makikita sa pahina 18-22 ng modyul.

Gamitin ang mga sumusunod na tanong sa paghahambing na gagawin.

- a. Anu-ano ang mga katangian ng halamang namumulaklak at di-namumulaklak?
- b. Anu-ano ang mga katangian ng halamang di-namumulaklak?
- c. Anu-ano ang mga katangian ng halamang namumulaklak?
- d. Anu ano ang mga bahagi ng bulaklak?

3. Paglalahat

Batay sa napag-aralan at nabasa sa modyul , bukod sa pag-uuri ng halaman ayon sa tirahan at tangkay, sa papaanong paraan pa maiuuri ang mga halaman?

4. Pagpapahalaga

Bukod sa mga namumulaklak na halaman na nagbibigay ganda sa paligid dapat ding bigyan ng pansin at pagpapahalaga ang mga halamang di-namumulaklak dahil mayroon din silang mapaggagamitan.

5. Paglalapat

Anyayahan ang mga mag-aaral na pumunta sa hardin o halamanan. Ipalista ang lahat ng mga halaman na makikita at iuri ayon sa namumulaklak o di-namumulaklak . Ganyakin din silang ilista ang magagandang naidudulot nito sa kapaligiran at sa tao.

IV. PAGTATAYA

1. Ipalabas ang bulaklak na gumamela na kanilang dinala. Ipapigtas ang bawat bahagi nito at lagyan ng “label” o pangalan at idikit sa papel upang makabuo ng isang “scrap book”.
2. Magpaguhit ng mga halamang namumulaklak at di namumulaklak at isama sa “scrap book”.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

Magpadala ng buto ng mangga, sibuyas , luya, dahon ng katakataka na gagamitin sa susunod na sesyon.

Pag-uuri ng Halaman Session Guide Blg. 3

I. MGA LAYUNIN

1. Nakikilala ang mga iba't ibang uri ng asekswal na pagpaparami ng mga halaman
2. Nakikilala ang mga prosesong bahagi ng sekswal ng pagpaparami ng mga halaman
3. Napag-iiba ang sekswal at asekswal na pagpaparami
4. Nauuri ang mga halaman ayon sa mga pamamaraan kung paano sila napararami
5. Nakikilala ang iba't ibang uri ng pagpaparami ng halaman upang gamitin sa isang hanapbuhay

II. PAKSA

- A. Aralin 2: Pag-uuri Ayon sa Pamamaraan ng Pagpaparami, p 26-36

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Kasanayan sa Paghahanapbuhay

- B. Kagamitan: Buto ng mangga, luya, sibuyas, dahon ng katakataka

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

Pagganyak

Pahapyaw na ikwento ang pelikulang “Bata-Bata Paano ka Ginawa”. Isentro ang kwento sa pamagat.

Itanong:

1. Ang mga halaman naman kaya, paano ginagawa o papaano napararami? Hayaan silang magbigay ng sariling kuru-kuro o magbigay ng sariling nalalaman (prior learning) tungkol sa pagpaparami ng halaman. Isulat sa pisara ang mga konseptong lumalabas sa pag-uusap.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

Gamiting lunsaran ang mga ideya o konseptong lumabas sa malayang talakayan tungkol sa pagpaparami ng halaman.

- dumarami ang halaman dahil sa buto
- may bagong halaman na tumutubo sa sanga o tangkay
- dumarami ang halaman dahil sa suhi.
- Dumarami ang halaman sa ugat
- May tumutubong bagong halaman sa dahon

Ipalabas ang mga ipinadalang buto ng mangga, dahon ng kataka-taka , luya, sibuyas. Bigyang linaw na maaaring magkaroon ng bagong halaman sa pamamagitan ng mga bahagi ng halaman na dinala nila.

2. Pagtatalakayan

Bumuo ng dalawang pangkat. Bawat pangkat ay dapat magkaroon n glider at rapporteur. Ibigay ang mga activity cards sa bawat pangkat.

Activity Card 1

1. Basahin ang pahina 27-29 ng modyul
2. Sagutin ang mga sumusunod na tanong
 - a. Ano ang asekswal na paraan ng pagpaparami ?
 - b. Anu-ano ang iba't ibang paraan ng asekswal na pagpaparami?
 - c. Magbigay ng halimbawa ng halaman na dumarami sa pamamagitan ng asekswal na pagpaparami
3. Iulat sa klase ang napag-usapan.

Activity Card 2

1. Basahin ang pahina 30-35 ng modyul
2. Sagutin ang mga sumusunod na tanong:
 - a. Ano ang sekswal na pagpaparami?
 - b. Anu-ano ang mga bahagi ng bulaklak na may kaugnayan sa sekswal na pagpaparami?
 - c. Paano ang sekswal na pagpaparami ng halaman?
 - d. Magbigay ng mga halimbawa ng tagapamulo
 - e. Magbigay ng halimbawa ng mga halaman na dumarami sa pamamagitan ng sekswal na paraan.

Mag-uulat ang bawat grupo at makikinig ang grupo na hindi pa nag-uulat.

Magbibigay ng paglilinaw sa mga bagay na malabo o hindi gaanong naibigay ng grupo.

3. Paglalahat

Tumawag ng isang mag-aaral at magpabuo ng isang paglalahat tungkol sa sekswal at asekswal na paraan ng pagpaparami, ng gamit ang mga konkretong bagay na dinala gaya ng luya, sibuyas, kataka-taka, buto ng mangga.

4. Pagpapahalaga

Bigyang linaw na mas magiging kawili-wili ang pagtatanim kung alam mo ang paraan ng pagpaparami ng halaman. Pwede ka ring magsimula ng isang negosyo ng pagbebenta ng mga punla o seedlings.

5. Paglalapat

Ilapat ang mga sumusunod na halaman ayon sa paraan ng pagpaparami

Luya	saging	lila
Sibuyas	kataka-taka	santol
Kamatis	atis	tubo
Bawang	istroberi	kamoteng kahoy

Sekswal	Asekswal

IV. PAGTATAYA

1. Ipaguhit ang sekswal na paraan ng pagpaparami ng gumamela.
2. Ipaguhit ang mga sumusunod at gawing “scrap book”
 - a. tubers mula sa patatas
 - b. stolen galing sa istroberi
 - c. rizome galing sa lupa
 - d. bulbo ng sibuyas
 - e. ugat ng halamang lila
 - f. dahon ng kataka-taka

V. KARAGDAGANG GAWAIN

Gumawa ng sariling narseri. Magparami ng halaman gamit ang sekswal at asekswal na paraan ng pagpaparami. Gawin itong isang libangan at paraan ng pagkakakitaan.